

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL VILNIAUS MIESTO 4 APYLINKĖS TEISME ATLIKTO RIBOTOS APIMTIES FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2009 m. vasario 26 d. Nr. FA-P-34-11-5
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento
direktoriaus pavaduotojos Ritos Švedienės
2009-01-21 pavedimą Nr. P-34-11

Auditą atliko valstybinė auditorė
Irma Zamblauskaitė

Auditas pradėtas 2009-01-21
Auditas baigtas 2009-02-26

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	5
1. Dėl teisėjų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumo	5
1.1. Dėl teisėjų darbo užmokesčio dydžio nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo	5
1.2. Dėl papildomų mokamų kasmetinių atostogų suteikimo teisėjams	7
1.3. Dėl vienkartinių priemonių skyrimo teisėjams	7
1.4. Dėl teisėjų darbo užmokesčio dydžio nuo 2008 m. lapkričio 15 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo	9
2. Dėl valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo	9
2.1. Dėl valstybės tarnautojų pareiginės algos, priedų ir priemonių	9
2.2. Dėl vienkartinių piniginių išmokų skyrimo valstybės tarnautojams	10
2.3. Dėl poilsio laiko suteikimo už darbą poilsio ir švenčių dienomis	11
3. Dėl darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo	11
3.1. Dėl tarnybinių koeficientų nustatymo, priedų ir priemonių skyrimo darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis	11
3.2. Dėl vienkartinių piniginių išmokų skyrimo darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis	12
4. Rekomendacijos teismui	13

IŽANGA

Lietuvos Respublikos Seimas 2009 m. sausio 20 d. nutarimu Nr. XI-155 „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ pavedė Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti 2008 metais teisėjų atlyginimams ir vienkartinėms priemokoms, valstybės tarnautojų ir darbuotojų darbo užmokesčiui skirtų lėšų (darbo užmokesčio fondo) valstybinį auditą Lietuvos Respublikos bendrosios kompetencijos ir administraciniuose teismuose.

Ribotos apimties valstybinį finansinį (teisėtumo) auditą vadovaujantis valstybės kontrolieriaus įsakymu¹ patvirtinta 2009 metų valstybinio audito programa ir Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento direktoriaus pavaduotojo pavedimu² atliko valstybinė auditorė Irma Zamblauskaitė.

Audito tikslas – įvertinti 2008 metais teisėjų atlyginimams ir vienkartinėms priemokoms, valstybės tarnautojų ir darbuotojų darbo užmokesčiui skirtų lėšų naudojimo teisėtumą.

Audituotas subjektas – Vilniaus miesto 4 apylinkės teismas (toliau – teismas), adresas: Stepono Batoro g. 41, 11119 Vilnius. Identifikavimo kodas – 191443693.

Audituojamu laikotarpiu teismui vadovavo pirmininkas Jeugenijušas Jaglinskis, vyriausiąja finansininke dirbo Irena Sivickienė.

Šioje audito ataskaitoje pateikiame tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, kurie bus susisteminti ir rekomendacijos dėl jų (išskyrus dalykus, kurie taikomi tik šiam teismui) bus pateiktos valstybinio finansinio (teisėtumo) audito, atlikto Lietuvos Respublikos bendrosios kompetencijos ir administraciniuose teismuose, rezultatų apibendrinimo ataskaitoje.

Šio ribotos apimties valstybinio finansinio (teisėtumo) audito metu apsiribojome teismo 2008 metais teisėjų atlyginimams ir vienkartinėms priemokoms, valstybės tarnautojų ir darbuotojų darbo užmokesčiui panaudotų valstybės biudžeto lėšų teisėtumo vertinimu. Nevertinome teismo 2008 metų finansinėje atskaitomybėje ir kitose ataskaitose pateiktų duomenų, neatlikome audito procedūrų jų tikrumui ir teisingumui įvertinti, nes tai nėra šio audito tikslas, todėl nuomonės apie tai nepareiškiamo ir valstybinio audito išvados nepateikiame.

¹ Valstybės kontrolieriaus 2009 m. sausio 21 d. įsakymas Nr. V-12 „Dėl valstybės kontrolieriaus 2009 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. V-8 patvirtintos 2009 metų valstybinio audito programos papildymo“, 1 p.

² Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento direktoriaus pavaduotojo 2009 m. sausio 21 d. pavedimas Nr. P-34-17.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinamas teismo 2008 metais teisėjų atlyginimams ir vienkartinėms priemokoms, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto lėšų naudojimo teisėtumas.

Teismui 2008 metams įstatymu³ buvo skirta 1 337,0 tūkst. Lt (iš jų – 877,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) valstybės biudžeto asignavimų programoms vykdyti, o Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu⁴ - 0,8 tūkst. Lt (iš jų – 0,6 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) minimaliajai mėnesinei algai padidinti.

Teisėjų taryba, vadovaudamasi 2007 m. gruodžio 14 d. Teisėjų tarybos nutarimu Nr. 13P-209, kuriuo buvo patvirtinti Lietuvos Respublikos 2008 metų valstybės biudžeto asignavimai teismams, 2008 m. sausio 15 d. raštu Nr. 36P-6-(7.1.10) nurodė, kad teismui 2008 metų valstybės biudžeto asignavimų sumoje numatyta 50,0 tūkst. Lt (iš jų 38,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui ir 11,8 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms) tikslinių dalinių asignavimų rengiamam Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymui įgyvendinti ir jų negalima naudoti iki įsigalios šis įstatymas.

Teismas 2008 metais vykdė programą „Bylų nagrinėjimas“ (kodas 1.2). Šiai programai įgyvendinti teismas iš valstybės biudžeto 2008 metais gavo ir panaudojo 1 337,2 tūkst. Lt asignavimų, iš jų 865,6 tūkst. Lt gavo ir panaudojo darbo užmokesčiui ir 268,3 tūkst. Lt - socialinio draudimo įmokoms. Teismas 12,0 tūkst. Lt nepanaudojęs, darbo užmokesčiui skirtų, asignavimų perkėlė ir panaudojo kitoms ekonominės klasifikacijos išlaidoms dengti (socialinei paramai pinigais ir ilgalaikio materialiojo turto remontui).

Teismas 2008 metais faktiškai Teisėjų atlyginimų įstatymo⁵ nuostatomis įgyvendinti (teisėjų atlyginimui padidinti ir vienkartinėms priemokoms) panaudojo 58,8 tūkst. Lt (iš jų 44,9 tūkst. Lt darbo užmokesčiui (įskaitant vienkartinės priemokas) ir 13,9 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms) valstybės biudžeto asignavimų, arba 8,8 tūkst. Lt daugiau nei buvo numatyta minėtame Teisėjų tarybos rašte.

Teisme kreditinio ir debetinio įsiskolinimo 2008 m. gruodžio 31 d. nebuvo.

Valstybinis auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais⁶.

Atlikę teismui skirtų valstybės biudžeto asignavimų darbo užmokesčiui vidaus kontrolės aplinkos tyrimą, audito įrodymus darbo užmokesčio panaudojimo teisėtumo vertinimui surinkome

³ Lietuvos Respublikos 2008 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo 2007 m. gruodžio 6 d. įstatymo Nr. X-1353 3 priedėlis.

⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-02-06 nutarimas Nr. 90.

⁵ Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymas, 2008-11-06 Nr. X-1771.

⁶ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 (su vėlesniais pakeitimais).

atlikę tik savarankiškas audito procedūras teisėjų, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčio srityse.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Dėl teisėjų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumo

Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu⁷ teisme nustatytas teisėjų skaičius – 5. Teisme 2008 m. gruodžio 31 d. dirbo 5 teisėjai.

Teismas 2008 metais panaudojo 329,4 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų teisėjų darbo užmokesčiui ir 102,1 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms, iš jų:

- 243,0 tūkst. Lt nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. apskaičiuotam teisėjų darbo užmokesčiui ir 75,3 tūkst. Lt nuo jo apskaičiuotoms socialinio draudimo įmokoms (iki Teisėjų atlyginimų įstatymo įsigaliojimo⁸).

- 86,4 tūkst. Lt nuo 2008 m. lapkričio 15 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d. apskaičiuotam teisėjų darbo užmokesčiui ir 26,8 tūkst. Lt nuo jo apskaičiuotoms socialinio draudimo įmokoms, (iš šių sumų – 30,1 tūkst. Lt teisėjų vienkartinėms priemokoms ir 9,3 tūkst. Lt nuo jų apskaičiuotoms socialinio draudimo įmokoms).

1.1. Dėl teisėjų darbo užmokesčio dydžio nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo

Vertindami teisėjų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą, nustatėme, kad nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. teisėjų darbo užmokesčių teismas skaičiavo atsižvelgdamas į teisėjų darbo užmokesčio apskaičiavimą aiškinančius teismų tarybos nutarimus⁹, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės¹⁰ nutarimais, kurie reglamentuoja teisėjų tarnybinių atlyginimų koeficientus, tarnybinių atlyginimų priedų už išstarnautą laiką kintamus dydžius.

⁷ Lietuvos Respublikos Prezidento 2004 -11-10 dekretas Nr. 129 (su vėlesniais pakeitimais).

⁸ Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymas, 2008-11-06 Nr. X-1771 (įsigaliojo nuo 2008 m. lapkričio 15 d.).

⁹ Teismų tarybos 2003-03-07 nutarimas Nr. 84; 2003-06-06 nutarimas Nr. 113; 2004-04-02 nutarimas Nr. 207.

¹⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-06-24 nutarimas Nr. 666 „Dėl Lietuvos Respublikos teismų teisėjų, prokuratūros sistemos ir Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento pareigūnų bei kitų darbuotojų darbo apmokėjimo“; 1999-12-28 nutarimas Nr. 1494 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. birželio 30 d. nutarimo Nr. 689 „Dėl teisėtvarkos, teisės saugos ir kontrolės institucijų vadovaujančiųjų pareigūnų ir valdininkų darbo apmokėjimo“ dalinio pakeitimo“.

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Teismų įstatymo¹¹ nuostatas teisėjų darbo užmokestis (nuo 2008-11-15 teisėjų atlyginimas) nustatomas įstatymu. Teisėjų darbo apmokėjimas iki 2008 m. lapkričio 14 d. buvo reglamentuojamas Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymu, o nuo 2008 m. lapkričio 15 d. – Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymu.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2001 m. liepos 12 d. nutarimo konstatuojamosios II dalies 1 punkte nurodė, kad pirmiau minėtais Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais¹² nustatytas teisinis reguliavimas nebegalioja nuo Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo įsigaliojimo. Konstitucinis Teismas šiame nutarime konstatavo, kad Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo nuostatos, dėl teisėjų darbo užmokesčio mažinimo, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsniui, 109 straipsniui, 114 straipsnio 1 daliai ir Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintam teisinės valstybės principui, todėl teisėjų darbo užmokesčio apskaičiavimui netaikomos.

Nuo šio Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimo paskelbimo dienos minėtos Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo nuostatos iki 2008 m. lapkričio 14 d. nebuvo nei pakeistos, nei pripažintos netekusiomis galios.

Lietuvos Respublikos Seimas, siekdamas sutvarkyti teisėjų darbo apmokėjimo reglamentavimą, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimus,¹³ 2008 m. lapkričio 6 d. priėmė Lietuvos Respublikos valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo pavadinimo, 1, 2, 3, 4, 5, 7 straipsnių ir įstatymo priedėlio pakeitimo įstatymą ir Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymą, kuriais teisėjų darbo apmokėjimo nuostatos nuo 2008 m. lapkričio 15 d. buvo perkeltos į Teisėjų atlyginimų įstatymą.

Kadangi iki 2008 m. lapkričio 14 d. teisėjų darbo užmokesčio dydžio nustatymas nebuvo aiškiai reglamentuotas teisės aktais, negalėjome įvertinti nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. teisėjų darbo užmokesčiui – 243,0 tūkst. Lt ir socialinio draudimo įmokoms – 75,3 tūkst. Lt teismo panaudotų valstybės biudžeto asignavimų teisėtumo.

¹¹ Lietuvos Respublikos teismų įstatymas, 96 str. 1 d.

¹² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-06-24 nutarimas Nr. 666 „Dėl Lietuvos Respublikos teismų teisėjų, prokuratūros sistemos ir Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento pareigūnų bei kitų darbuotojų darbo apmokėjimo“; 1999-12-28 nutarimas Nr. 1494 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. birželio 30 d. nutarimo Nr. 689 „Dėl teisėtvarkos, teisės saugos ir kontrolės institucijų vadovaujančiųjų pareigūnų ir valdininkų darbo apmokėjimo“ dalinio pakeitimo“.

¹³ Įstatymų projektų reg. Nr. XP-3117-XP-3120 aiškinamasis raštas, http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=320851

1.2. Dėl papildomų mokamų kasmetinių atostogų suteikimo teisėjams

Vadovaujantis Teismų įstatymo¹⁴ 98 straipsnio 2 dalimi, teisėjams iki 2008 m. rugpjūčio 31 d. už teisėjo funkcijų, nurodytų Baudžiamojo proceso kodekse, Civilinio proceso kodekse bei kituose įstatymuose, atlikimą po darbo valandų, poilsio ir švenčių dienomis galėjo būti kompensuojama suteikiant iki 14 kalendorinių dienų papildomų mokamų kasmetinių atostogų. Šių atostogų suteikimo tvarka buvo nustatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu¹⁵ patvirtintoje Papildomų mokamų kasmetinių atostogų teisėjams suteikimo tvarkoje.

Teisme teisėjams už budėjimus 2008 metais poilsio ir švenčių dienomis buvo suteiktos papildomos atostogos, už kurias iš viso buvo sumokėta 4,6 tūkst. Lt darbo užmokesčio lėšų. Už budėjimus teisėjams suteiktos papildomos kasmetinės atostogos neviršijo 14 kalendorinių dienų per metus.

1.3. Dėl vienkartinių priemokų skyrimo teisėjams

Teisėjų atlyginimų įstatymo 6 straipsnyje nustatyta, kad bendrosios kompetencijos ir specializuotų teismų teisėjams metų pabaigoje už viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis atliekant teisėjo funkcijas, nurodytas Baudžiamojo proceso kodekse, Civilinio proceso kodekse bei kituose įstatymuose, išmokama ne didesnė kaip pareiginės algos dydžio vienkartinė priemoka. Šiame straipsnyje nurodytų priemokų dydžių nustatymo ir išmokėjimo sąlygas ir tvarką pavesta nustatyti Teisėjų tarybai. Pagal Teisėjų tarybos nutarimu¹⁶ patvirtinto Vienkartinės priemokos teisėjams nustatymo ir išmokėjimo sąlygų bei tvarkos aprašo 2008 metams 5 punktą, vienkartinė priemoka teisėjams išmokama, jei teisėjai dėl darbo krūvio teisme dirba po darbo valandų, poilsio ar švenčių dienomis, jei dėl procesinių veiksmų atlikimo teisėjai dirba poilsio ir švenčių dienomis pagal teismo administracijos nustatytą grafiką, jei po darbo valandų, poilsio ar švenčių dienomis dalyvauja teismų savivaldos institucijų darbe ar atlieka šių institucijų pavestas užduotis, taip pat vykdant teismų administracinės veiklos priežiūros funkcijas bei tais atvejais, kai kalendoriniais metais teisme dirbo mažiau teisėjų, nei nustatyta teisėjų etatų sąrašė.

Teismo pirmininkas, vadovaudamasis Teisėjų atlyginimų įstatymo 6 str., 2008 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. P3-51, 4 teisėjams skyrė 100 proc. pareiginės algos dydžio, 1 teisėjui 14 proc. pareiginės algos dydžio vienkartinės priemokas. Šiame įsakyme nebuvo nurodyta, už kokį konkretų po darbo valandų, poilsio ir švenčių dienomis atliekamą darbą, nurodytą Vienkartinės priemokos

¹⁴ Lietuvos Respublikos teismų įstatymas (2002-01-24 įstatymo Nr. IX-732 redakcija).

¹⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-06 nutarimas Nr. 828

¹⁶ Teisėjų taryba 2008-12-05 nutarimas Nr. 13P-211-(7.1.2).

teisėjams nustatymo ir išmokėjimo sąlygų bei tvarkos aprašo 2008 metams 5 punkte, teisėjams skiriamos vienkartinės priemokos.

Teismo pirmininko paaiškinimu, nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio mėn. 24 d. teisme dirbo 4 teisėjai, t. y. iki 2008 m. gegužės 15 d. buvo laisvas teisėjo etatas, o nuo 2008 m. gegužės 16 d. iki 2008 m. lapkričio 24 d. teisėjas buvo išėjęs vaiko priežiūros atostogų. Dėl to penkių teisėjų darbo krūvis teko keturiems teisėjams ir vienkartinės priemokos buvo skirtos už budėjimus ir kitą teisėjų dėl padidėjusio krūvio papildomai dirbtą laiką po darbo valandų ir darbą poilsio ir švenčių dienomis.

Audito metu nustatėme, kad 2008 metais teismo darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose (pagal patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 27 d. nutarimą Nr. 78) buvo žymimas tik teisėjų budėjimo laikas valandomis (1 budėjimo diena – 8 val.), o teisėjų dirbtas kitas viršvalandinis darbas nebuvo žymimas.

Atkreiptinas dėmesys, kad teisėjų viršvalandinio darbo, darbo poilsio ir švenčių dienomis apskaita, kai pagal Teismų įstatymą¹⁷ iki 2008 m. rugpjūčio 31 d. teisėjams buvo numatytos papildomos mokamos kasmetinės atostogos, buvo reglamentuota Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu¹⁸ patvirtintoje Papildomų mokamų kasmetinių atostogų teisėjams suteikimo tvarkoje.

Lietuvos Respublikos darbo kodekso 147 str. 1 d. nustatyta, kad kiekvieno darbuotojo darbo ir poilsio laiko paskirstymas (kaita) per parą, savaitę ar apskaitinį laikotarpį, taip pat kasdieninio darbo (pamainos) pradžia ir pabaiga nustatoma pagal įmonės, įstaigos, organizacijos darbo tvarkos taisykles. Šio straipsnio 6 d. nustatyta, kad darbuotojų dirbtas darbo laikas žymimas Vyriausybės patvirtintos pavyzdinės formos darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose.

Atsižvelgiant į tai, kad teisme teisėjams nėra nustatytos teisėjų viršvalandinio darbo, darbo poilsio ir švenčių dienomis, atliekant įstatymuose nustatytas teisėjo funkcijas, apskaitos tvarkos, teismas turėtų sukurti šio darbo laiko apskaitos taisykles, kurios turėtų užtikrinti tikslią kiekvieno teisėjo dirbtų viršvalandžių, darbo laiko poilsio ir švenčių dienomis apskaitą.

¹⁷ Lietuvos Respublikos teismų įstatymas (2002-01-24 įstatymo Nr. IX-732 redakcija), 98 str. 2 d.

¹⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-06 nutarimas Nr. 828.

1.4. Dėl teisėjų darbo užmokesčio dydžio nuo 2008 m. lapkričio 15 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo

Kaip minėta, 2008 m. lapkričio 15 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymas, kuris nustatė teisėjų atlyginimų dydžius ir jų skaičiavimo tvarką. Pagal šį įstatymą bendrosios kompetencijos ir specializuotų teismų teisėjų atlyginimas susideda iš pareiginės algos ir priedo už ištarnautus Lietuvos valstybei metus. Šiame įstatyme nustatyta, kad teisėjams metų pabaigoje už viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis, atliekant įstatymuose numatytas teisėjo funkcijas, Teisėjų tarybos nustatyta tvarka išmokama ne didesnė kaip pareiginės algos dydžio vienkartinė priemoka.

Patikrinus teismo pirmininko ir teisėjų atlyginimų apskaičiavimo teisingumą po 2008-11-15, nustatyta, kad vienam teisėjui dėl skaičiavimo klaidos buvo per daug apskaičiuota 96,66 Lt.

Išskyrus ataskaitos 1.3 punkte nurodytus pastebėjimus dėl vienkartinių priemokų skyrimo ir minėtą darbo užmokesčio teisėjui apskaičiavimo klaidą, daugiau klaidų, neatitikimų ir pažeidimų, apskaičiuojant ir išmokant teisėjų atlyginimą, nenustatyta.

2. Dėl valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo

Teisme 2008 m. gruodžio 31 d. buvo užimtos visos 11 valstybės tarnautojų pareigybės.

Teismas 2008 metais panaudojo 381,7 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui, iš jų: 73,7 tūkst. Lt priedams, 1,1 tūkst. Lt priemokoms, 26,8 tūkst. Lt vienkartinėms piniginėms išmokoms ir 118,3 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms.

2.1. Dėl valstybės tarnautojų pareiginės algos, priedų ir priemokų

Valstybės tarnybos įstatyme¹⁹ nurodyta, kad valstybės tarnautojo darbo užmokestį sudaro pareiginė alga, priedai ir priemokos. Teisme dirbančių valstybės tarnautojų pareigybių lygiai ir kategorijos atitinka Teisėjų tarybos²⁰ nutarimu patvirtintus valstybės tarnautojų pareigybių lygius ir kategorijas. Vadovaujantis Valstybės tarnybos įstatymu²¹ valstybės tarnautojams gali būti mokami priedai už tarnybos Lietuvos valstybei stažą, už kvalifikacinę klasę arba kvalifikacinę kategoriją ir

¹⁹ Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, 1999-07-08 Nr. VIII-1316 (su vėlesniais pakeitimais), 23 str. 1 d.

²⁰ Teisėjų tarybos 2008-06-30 nutarimas Nr. 13P-114-(7.1.2) „Dėl teismuose dirbančių valstybės tarnautojų pareigybių lygių ir kategorijų“.

²¹ Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, 1999-07-08 Nr. VIII-1316 (su vėlesniais pakeitimais), 25 str. 1 d. 1, 2, 5 p.

pareiginės algos dydžio vienkartinis priedas. Be to, minėtame įstatyme²² numatyta, kad valstybės tarnautojams gali būti mokamos priemokos už darbą poilsio ir švenčių dienomis ir nakties metu, už darbą kenksmingomis, labai kenksmingomis ir pavojingomis darbo sąlygomis bei už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą ar papildomų užduočių, atliekamų viršijant nustatytą darbo trukmę, atlikimą.

Valstybės tarnautojams 2008 metais vienkartinių pareiginės algos dydžio priedų ir Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme numatytų priemokų paskirta nebuvo. Audito metu reikšmingų klaidų, neatitikimų ir pažeidimų, apskaičiuojant valstybės tarnautojų pareiginę algą ir skiriant priedus už tarnybos Lietuvos valstybei stažą ir už kvalifikacinę klasę, nustatyta nebuvo.

Audito metu nustatėme, kad teismo pirmininko įsakymais 2008 m. birželio 26 d. Nr. P3-27 ir 2008 m. liepos 30 d. Nr. P3-34, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų tvarkos tobulinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) 5.2 punktu, dviem valstybės tarnautojams buvo paskirtas priedas ir priemoka už darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pavadavimą jų atostogų metu.

Pažymėtina, kad minėto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo nuostatos yra taikomos tik biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, todėl valstybės tarnautojams jos negalėjo būti taikomos. Valstybės tarnautojams priedai ir priemokos gali būti skiriami tik Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka.

2.2. Dėl vienkartinių piniginių išmokų skyrimo valstybės tarnautojams

Valstybės tarnybos įstatyme²³ numatyta, kad valstybės tarnautojai gali būti skatinami vienkartinė pinigine išmoka Vyriausybės nustatyta tvarka. Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutarimu²⁴ patvirtino Vienkartinių piniginių išmokų valstybės tarnautojams skyrimo tvarkos aprašą (toliau – aprašas). 2008 metais teisme valstybės tarnautojams vienkartinės piniginės išmokos buvo skirtos, laikantis patvirtinto aprašo, t. y. vienkartinės piniginės išmokos neviršijo 100 procentų nustatytosios valstybės tarnautojo pareiginės algos, jos buvo paskirtos ne daugiau nei kartą per metus tuo pačiu pagrindu (aprašo 2 punkte numatytais atvejais).

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2008 m. gruodžio 15 d. posėdžio protokolu pritarė nuostatai, kad 2008 metais vienkartinės piniginės išmokos valstybės tarnautojams iš valstybės ir savivaldybių institucijos ar įstaigos sutaupyto darbo užmokesčio lėšų nebūtų mokamos.

²² Ten pat, 26 str. 1 d. 1, 2 ir 3 p.

²³ Ten pat, 27 str. 2 d. 3 p.

²⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-07-19 nutarimas Nr. 1167 „Dėl vienkartinių piniginių išmokų valstybės tarnautojams skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

Teismo pirmininko 2008 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. P3-53 valstybės tarnautojams paskirta ir išmokėta 3,3 tūkst. Lt vienkartinių piniginių išmokų.

2.3. Dėl poilsio laiko suteikimo už darbą poilsio ir švenčių dienomis

Teisme 2008 metais poilsio ir švenčių dienomis kartu su teisėjais budėjo ir teismo posėdžių sekretoriai, kuriems už budėjimus buvo suteikiamas poilsio laikas prie kasmetinių atostogų teisės aktų nustatyta tvarka. Teismo posėdžių sekretorių darbas poilsio ir švenčių dienomis žymimas darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose.

3. Dėl darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo

Teisme 2008 m. gruodžio 31 d. buvo užimtos visos 11 patvirtintos darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybės.

Teismas 2008 metais panaudojo 154,5 tūkst. Lt asignavimų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui, iš jų: 1,0 tūkst. Lt priedams, 9,8 tūkst. Lt priemokoms, 11,4 tūkst. Lt vienkartinėms piniginėms išmokoms ir 47,9 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms.

3.1. Dėl tarnybinių koeficientų nustatymo, priedų ir priemokų skyrimo darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis

Teisme darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, tarnybinių atlyginimų koeficientai nustatyti, laikantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu²⁵ patvirtintų tarnybinių atlyginimų koeficientų. Teisme 2008 metais darbuotojams skirti priedai už skubių, svarbių ar sudėtingų darbų vykdymą ir priemokos už laikinai nesančių darbuotojų funkcijų (pareigų) atlikimą arba papildomų darbų vykdymą. Šių priedų ir priemokų reglamentavimas numatytas minėto nutarimo 5.2 punkte. Pažymėtina, kad teisme 2008 metais darbuotojui skirta bendra priedų ir priemokų suma neviršijo darbuotojams nustatyto tarnybinio atlyginimo dydžio, priedai ir priemokos darbuotojams skirti ne ilgesniam laikotarpiui kaip iki kalendorinių metų pabaigos.

Audito metu nustatyta, kad teismo pirmininko įsakymais 2007 m. gruodžio 29 d. Nr. P2-18, 2008 m. balandžio 8 d. Nr. P3-13, 2008 m. birželio 26 d. Nr. P3-27 ir 2008 m. rugsėjo 23 d. Nr. P3-

²⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

43 teismo vairuotojui, dirbančiam pagal darbo sutartį, buvo skiriamos priemokos už papildomų darbų atlikimą – teismo tarnybinio automobilio priežiūrą. Pagal minėto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo 5.2 punktą, priemokos darbuotojams gali būti skiriamos už laikinai nesančių darbuotojų funkcijų (pareigų) arba raštišku darbuotojo sutikimu - už papildomų darbų vykdymą.

Pažymėtina, kad toks darbas vairuotojui jau buvo priskirtas pagal pareigybės aprašymą. Todėl iš viso 2008 m. vairuotojui už minėtų darbų atlikimą buvo neteisėtai skirta ir išmokėta 3 412,95 Lt priemokų.

Pažeidžiant Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo²⁶ nuostatas vairuotojui buvo skirtos priemokos už tiesioginių pareigų atlikimą 2008 metais, todėl teisme neteisėtai buvo panaudota 3,4 tūkst. Lt darbo užmokesčio lėšų.

3.2. Dėl vienkartinių piniginių išmokų skyrimo darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime²⁷ numatyti atvejai, kada galima mokėti vienkartinę pinigines išmokas, skirtas darbuotojams skatinti. 2008 metais teisme darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, vienkartinės pinigines išmokos buvo skirtos, laikantis minėto Vyriausybės nutarimo nuostatų, t. y. vienkartinės pinigines išmokos neviršijo 100 procentų tarnybinio atlyginimo, jos buvo paskirtos ne daugiau nei kartą per metus tuo pačiu pagrindu (minėto Vyriausybės nutarimo 5.4 punkte numatytais atvejais). Pažymėtina, kad po 2008 m. gruodžio 15 d. teismo pirmininko 2008 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. P3-53 už atliktas vienkartinės ypatingos svarbos užduotis vienai darbuotojai buvo skirta 0,4 tūkst. Lt vienkartinė pinigine išmoka.

Pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymą²⁸, teismo pirmininkas, kaip asignavimų valdytojas, yra atsakingas už jam paskirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą pagal tikslinę paskirtį, už buhalterinės apskaitos organizavimą ir finansinės atskaitomybės rengimą bei pateikimą pagal įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus, o pagal Biudžetinių įstaigų

²⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

²⁷ Ten pat, 5.4 p.

²⁸ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 5 str. 1 d. 1 p. ir 7 str. 1 ir 3 p.

²⁹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005-05-25 įsakymu Nr. 1K-170 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklės, 20 p.

buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklės²⁹ įstaigos vyriausiasis buhalteris atsako už visų tinkamai įformintų ir apskaitos dokumentais pagrįstų ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų įtraukimą į apskaitą, buhalterinių įrašų atitiktį ūkinių įvykių ar ūkinių operacijų turiniui, ūkinių operacijų teisėtumą, lėšų naudojimo teisės aktų nustatyta tvarka bei tinkamo apskaitos dokumentų įforminimo kontrolę ir išankstinę finansų kontrolę, biudžetinės įstaigos finansinės atskaitomybės sudarymą pagal sąskaitų duomenis.

4. Rekomendacijos teismui

1. Imtis priemonių valdyti rizikas, susijusias su darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumu.
2. Sukurti darbo laiko apskaitos sistemą, kuri užtikrintų tikslią kiekvieno teisėjo dirbtų viršvalandžių, darbo laiko poilsio ir švenčių dienomis apskaitą.

3-iojo audito departamento direktoriaus pavaduotoja

Rita Švedienė

3-iojo audito departamento Vilniaus skyriaus vedėja

Aurelija Brukštutė

3-iojo audito departamento Vilniaus skyriaus
valstybinė auditorė

Irma Zamblauskaitė